

מִהֵימָּנָה יוֹמָא וּלְהֵלָאָה, אֲשֶׁת־מוֹדַע בַּר נָשׁ, וְאֲתֵר־שִׁים
 בְּעַלְמִין כְּלָהוּ. בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיף כָּל חֵילִין
 וּמִשְׁרִיין כְּלָהוּ אֲזִדְהָרֵן לְמַהוּי גַבִּיהַ, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לָא בְעֵי אֵלָא אִיהוּ בְלַחֲוֹדוּי. וְקָלָא אֲתַעַר, יְאוּת הוּא
 לְיַחֲד לְמַהוּי גַבִּיהַ דְיַחֲד, וּלְאֲתַעֲסָקָא יַחֲד בְיַחֲד.

וְרָזָא דְתֵרִין דְרַגִּין אֵלִין, אֲשַׁכְחָנָא בְּחַד קָרָא, דְכְתִיב,
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
 אֲתַפְּאֵר. וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה, הָא עַבְדִּי. יִשְׂרָאֵל הָא בִּן.
 דְכַד אֵינּוֹן כְּלָלָא חֲדָא, כְּדִין כְּתִיב אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.
 בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

(שמות קל"ד ע"ב פקודא ללמוד תורה)

פְּרֻשַׁת בְּחֻקוֹתַי

(ויקרא ב"ו) אִם בְּחֻקוֹתַי תִּלְכוּ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פִּתַח, (מיכה ו)
 עַמִּי זָכַר נָא מַה יַעֲזֵן בְּלֶק מֶלֶךְ מוֹאָב וּמַה עָנָה אוֹתוֹ
 בְּלָעָם בֶּן בְּעוֹר וְגו'. עַמִּי זָכַר נָא, זַפְּאָה חוּלְקָא דְעַמָּא
 דָּא, דְמֵאֲרִיהוֹן אוֹכַח לוֹן הָכִי. עַמִּי זָכַר נָא, אַף עַל גַּב
 דְאַתּוֹן סְטָאן מֵאוֹרְחֵי, עַמִּי אַתּוֹן, דְלָא בְעֵינָא לְמַעַבְד
 לְכוּ כְּעוֹבְדֵי יִיכוּ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, זַפְּאָה חוּלְקָא דְעַמָּא, דְמֵאֲרִייהוּ אָמַר
 לוֹן, (מיכה ו) עַמִּי מַה עָשִׂיתִי לָךְ וּמַה הִלְאִיתִיךָ עָנָה

בִּי. מֵה יַעֲזֵב בְּלֶק מְלֶךְ מוֹאָב. בְּכֶמֶה מְלִין וְעוֹבְדִין אֶמֶר
 לְשִׁיצָאָה לְכוּ מֵעֲלָמָא, וְכֶמֶה חֲרָשִׁין אֶתְעַר לְקַבְלֵיכוּ.
 אֶמֶר רַבִּי יוֹסִי, אֶמֶר לֹון קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 זְכוֹר נָא. וּוי דְאַנָן צְוֹחִין בְּכֹל יוֹמָא, וְגַעֲיִנָן
 וּבְכִינָן, (איכה ה) זְכוֹר יי' מֵה הִיָּה לָנוּ. (תהלים קלז) זְכוֹר יי'
 לְבָנֵי אֲדוּם, וְלֹא בְעֵי לְאַשְׁגַּחַא עֲלָנָא, הוּא אֶמֶר לָן
 בְּבַעוּ זְכוֹר נָא, אֵין נָא אֶלָּא לְשׁוֹן בְּעוֹתָא, וְאַנָן לָא
 אֲשַׁגְחָנָא בֵּיהּ, כְּגוֹוֹנָא דָּא אַנָן צְוֹחִין, זְכוֹר יי' מֵה הִיָּה
 לָנוּ, זְכוֹר יי' לְבָנֵי אֲדוּם, (תהלים עד) זְכוֹר עֲדַתְךָ קְנִיַת
 קָדָם, (תהלים קו) זְכַרְנִי יי' בְּרִצּוֹן עֲמֶךָ, וְלֹא בְעֵי לְאַשְׁגַּחַא
 עֲלָן.

רַבִּי יְהוּדָה אֶמֶר, וְדָאֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח עֲלָן
 תְּדִיר, וְדְכִיר לָן, אֵי לָאו דְּאִיהוּ אֲשַׁגַּח בְּהוּ
 בְּיִשְׂרָאֵל, וְדְכִיר לֹון, לָא יְקוּמוּן חַד יוֹמָא בְּגָלוּתָא, הַדָּא
 הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם
 וְגו'. (דף קי"ב ע"ב) קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא עָבִיד לָן כְּעוֹבְדָנָא.
 תָּא חֲזִי, בְּלֶק חַפִּים הוּהוּ, וְרַב חֲרָשִׁין בְּעוֹבְדֵי יְדוּי, יִתִּיר
 מִן בְּלָעָם. וְהָכִי אוֹלִיפְנָא כֹּל מֵה דְּבַעֲי בַר נֶשׁ בְּהָאֵי
 עֲלָמָא בְּפוֹלְחָנָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעֵי לְאַתְעָרָא
 בְּעוֹבְדָא לְתַתָּא. דְּבַעוֹבְדָא דְּלְתַתָּא, אֶתְעַר עוֹבְדָא
 לְעֵילָא, וְעוֹבְדָא דָּא בְּעֵי בְּקֻדוּשָׁה, וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְאַתֵּר

דְּלִית עֹבְדָא, אִית מְלָה, וּבְמְלָה דְּפּוּמָא, תְּלִיא עֹבְדָא,
 לְאַתְעָרָא לְעִילָא. כְּמָה דְּבַעֲיָנָן לְאַתְעָרָא קְדוּשָׁה עֲלָאָה,
 בְּעֹבְדָא וּבְמְלָה. הָכִי נָמִי אֵינּוֹן דְּאַתְיִין מְסֻטְרָא
 דְּמִסְאַבוּתָא, בְּעִיָּין לְאַתְעָרָא סֻטְרָא דְּלֵהוֹן, בְּעֹבְדָא
 וּבְמְלָה דְּפּוּמָא.

וְאִף עַל גַּב דְּבִלְעָם חֲרָשָׁא הוּוּ רַב מִכָּל חֲרָשִׁין דְּעֲלָמָא,
 חֲרָשָׁא עֲלָאָה מְנִיָּה הוּוּ בִּלְק. בְּקָסָם הוּוּ בִּלְק רַב
 מִכָּל חֲפִימִין. וּבִלְעָם בְּנַחֲשׁ (וְהָא אֹקְמוּהָ) קָסָם וְנַחֲשׁ תְּרִין
 דְּרָגִין אֵינּוֹן, קָסָם תְּלִיא בְּעֹבְדָא. נַחֲשׁ לָא תְּלִיא
 בְּעֹבְדָא אֲלָא בְּאַסְתְּכֻלוּתָא, וּבְמְלָה דְּפּוּמָא. וּכְדִין
 מִתְעָרִין עֲלֵיהוּ רוּחָא מִסְאַבָּא, לְאַתְלַבְּשָׁא בְּהוּ, וְעֵבִיד
 מַה דְּעֵבִיד.

וּיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין לָא הָכִי, אֲלָא כְּלָהוּ קְדִישִׁין, וְכָל
 עֹבְדֵיהוּ לְאַתְעָרָא עֲלֵיהוּ רוּחָא קְדִישָׁא.
 כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מִמְרוֹם.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר כג) כִּי לֹא נַחֲשׁ בִּיעֲקֹב וְלֹא קָסָם
 בְּיִשְׂרָאֵל, דְּהָא אֵינּוֹן בְּסֻטְרָא דְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲחִידָן.
 וְעֹבְדֵיהוּ בְּקְדוּשָׁה אָתוּ, וּקְדוּשָׁה מִתְעָרִי עֲלֵיהוּ
 וּמִתְלַבְּשָׁן בְּהָ.

וְתָא חֲזִי, בְּקָסָם הוּוּ בִּלְק רַב מִכָּל חֲפִימִין, וּבִלְעָם
 בְּנַחֲשׁ. וְעַל דָּא בְּשַׁעְתָּא דְּבַעָא בִּלְק לְאַתְחַבְּרָא

עֲמִיָּה, מֵה פְּתִיב (במדבר כב) וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן
 וַיִּקְסְמוּ בְיָדָם. (ובלעם עובדוי בנחש) תָּא חֲזִי, בְּמִלָּה דְּפוּמָּא הוּוּ
 בְּלָעָם רַב מִכָּל חֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא, וּבְאַסְתִּיכְלוּתָא דִּיהוּוּא
 נַחֲשׁ, הוּוּ יַדַּע לְכוּנָא שַׁעְתָּא. וְעַל דָּא בַּעַא בְּלָק
 לְאַשְׁלֵמָא מְלָה (ס"א בלא) קָסָם וְנַחֲשׁ.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, רְשָׁע, הָא קְדָמוּךְ בְּנִי.
 עוּבְדָא אִית בְּגוּוֹיִיהוּ, דְּכָל סְטָרִין בִּישִׁין וְזִינִין
 בִּישִׁין וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא לָא יִכְלִין לְקַרְבָּא בַּהַדִּיִּיהוּ,
 דְּכָלְהוּ עֲרָקִין מְקַמִּיָּה. וּמַאי אִיהוּ. אֶהֱל מוּעֵד, וּמַאי
 קוּדְשָׁא, וְשְׁמוּשֵׁי מְקַדְשָׁא, וּקְטָרֵת בּוּסְמִין, דְּקָא מְבִטֵּל
 כָּל רְתַחָא וְרוּגְזָא דְּעֵלְמָא, דְּלַעִילָא וְתַתָּא, וְעֵלוּן
 וְקַרְבָּנִין בְּכָל יוּמָא, וְתַרִי מְזֻבְחוֹת, לְמַעַבְד עוּבְדָא
 מְזֻבְחוֹת, וְשִׁלְחָן וְלֶחֶם הַפָּנִים, וְאֵת הַכִּיּוֹר וְאֵת כִּנּוֹ,
 וְכַמָּה שְׁמוּשֵׁין לְעוּבְדָא, לְמִלָּה דְּפוּמָּא, הָאֲרֹן וְתַרִי
 לוּחֵיָא דְּאוּרִיָּתָא, וְאֶהֱרֹן לְכַפָּרָא עַל עַמָּא בְּצִלוּתָא
 בְּכָל יוּמָא. כִּיּוֹן דְּאַשְׁגַּח הוּוּ רְשָׁע בְּהַאי, אָמַר כִּי לָא
 נַחֲשׁ בִּיעֵקֵב וְלָא קָסָם בִּישְׂרָאֵל. מַאי טַעְמָא. יִי אֱלֹהֵינוּ
 עֲמוּ וְתַרוּעַת מְלֶךְ בּוּ.

וְעַל דָּא עַמִּי זְכָר נָא, בְּבַעוּ מִנֵּיִכּוּ, הוּוּ דְּכִירִין הוּוּ
 זְמָנָא דְּאַתְחַבְרוּ בְּלָק וּבְלָעָם לְשִׁיצָאָה לְכוּ, וְלָא
 יִכְיִלוּ, דְּאַנָּא אַחִידְנָא בְּכוּ, כְּאַבָּא דְּאַחִיד בְּבִרְיָה, וְלָא

שְׁבִיב לִי בִידָא דְאַחְרָא. מִן הַשְּׁטִים וְעַד הַגְּלָגֶל, מֵאִי
 דָּא לְקַבִּיל דָּא. אֶלָּא אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,
 בְּבַעוּ מִנֵּיכּוֹ, הוּוּ דְכִירִין כָּל זְמַנָּא דִּהְוִיתוּן אֲחִידָן בִּי,
 וְלֹא יָכִיל הֵהוּא רָשַׁע בְּחַרְשׁוּי וְקִסְמוּי לְשַׁלְטָאָה עָלְיִיכּוֹ.
 כִּיּוֹן דְשִׁבְקִתּוּן יַדְיִיכּוֹ לְאַחְדָּא בִּי, וְהוֹיִתּוּן בְּשְׁטִים, מַה
 כְּתִיב. (במדבר כה) וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְאַלֹהֵיהֶן. בַּגְּלָגֶל,
 כִּמָּה דָאֵת אֲמַר (הושע יב) בַּגְּלָגֶל שׁוֹרִים זִבְחוּ, וְכַדִּין שְׁלִיטּוֹ
 בְּכוּ שְׁנַאיכּוֹן.

וְכֹל דָּא אֲמַאי. לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת יִי כָּל אֵינּוֹן צְדָקוֹת,
 דְעַבְדְּנָא לְכוּ, בְּזְמַנָּא דְאַתּוּן אֲחִידָן בִּי, וְלֹא
 שְׁבִיקְנָא מְלָה דְעַלְמָא לְשַׁלְטָאָה בְּכוּ, וְרוּגְזָא דְלַעִילָא
 וְתַתָּא, וְזִינִין בִּישׁוּן, לָא יְכַלִּין לְקַרְבָּא בְּכוּ.
 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם לִינוּ פַה הַלִּילָה וְהַשִּׁיבוֹתִי אֶתְכֶם דְּבַר
 כַּאֲשֶׁר יִדְבַר יִי אֵלַי. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל
 שְׁמִשָּׂא, וְתַרְעִין כְּלָהוּ אֶסְתִּימוּ, וְעָאֵל לִילִיא וְאַתְחַשְׁדָּה,
 כִּמָּה חֲבִילֵי שְׂרָאן מְשַׁלְשִׁיהוֹן, וְאֶזְלִין וְשַׁטָּאן בְּעַלְמָא,
 וְכִמָּה רַבְרְבֵי מְמַנֵּן עָלְיֵיהוּ דְמַדְבְּרֵי לָהּ. וְאִית מְמַנָּא
 רַבְרָבָא עַל כָּלָא מְסַטְרָא דְשְׁמָאֵלָא וְהֵהוּא רָשַׁע הוּוּ
 שְׁכִיחַ לְגַבֵּי הֵהוּא מְמַנָּא עַלְאָה מְכַלָּא בְּחַרְשׁוּי. וְהוּא הוּוּ
 אֲמַר בְּחַרְשׁוּי בְּלִילִיא, בְּזְמַנָּא דְאִיהוּ שְׁלִטָּא בְּכָל סִיעְתָּא
 דִּילִיָּהּ, וְהוּא הוּוּ אֲתִי לְאַשְׁתַּכְּחָא גַבֵּיָּהּ, וְאוּדַע לִיָּה מַה
 דְאִיהוּ בְּעִי.

כְּגֹוֹנָא (דף קי"ג ע"א) דָּא (בראשית לא) וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל לְבָן
הָאֲרָמִי, הֵהוּא דְשָׁכִיחַ גְּבִיּהָ. (בראשית כ) וַיֵּבֵא
אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ, כְּלָהוּ כְּגֹוֹנָא דָּא. בְּכָל אֲתַר אַקְרוּן
לִיה בְּאִינוּן חֲרָשִׁין, וְעַל דָּא הוּוּ שְׁכִיחַ בְּלִילִיא יִתִּיר
מִבִּימָמָא. וְהָא אוֹקְמוּהָ. וְכָל הַנִּי חֲרָשִׁין וְחַפְיִמִּין הוּוּ
לְאַבְימֶלֶךְ, דְּכְתִיב, (בראשית כו) וַיִּשְׁקֶף אַבְימֶלֶךְ מִלְּךְ
פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחֲלוֹן. כְּתִיב הָכָא בְּעַד הַחֲלוֹן, וְכְתִיב
הָתָם (שופטים ה) בְּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתִיַבב אִם סִסְרָא. לְבָן
הָא אוֹקְמוּהָ, בְּלָעָם כְּדִין.

וְעַל דָּא בְּכָלְהוּ כְּתִיב אֱלֹהִים, וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם,
וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל לְבָן, וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ,
הוּוּ אַתָּא לְגַבְיִיהוּ, וְלֹא אוֹ אִינוּן לְגַבְיִיהָ, דְּהָא לִית לָהּ
אַתַּר זְמִין. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב אֱלֹהִים. אֶלָּא, שְׁמָא דָּא
אַשְׁתַּתֵּף בְּכָלְא, וְאַפִּילוּ עֲבוּדָה זָרָה נְמִי אֱלֹהִים אַקְרִי,
אֱלֹהִים אַחֲרִים, וּבְכָלְא דְאֱלֹהִים אַחֲרִים אֲלִין מִמָּנָן,
וּבְכָלְא דָּא הוּוּ, וּבְגִין כַּף אַקְרִי הָכִי. וְהֵהוּא רָשַׁע הוּוּ
אָמַר בְּחֲרָשׁוּי וְקָרִי לִיה, וְאַתִּי לְגַבְיִיהָ. וּבְגִין כַּף כְּתִיב
לִינוּ פַּה הַלִּילָה וְהַשִּׁיבוֹתִי אֶתְכֶם דָּבַר כַּאֲשֶׁר
יְדַבֵּר יי' אֵלַי. הֵהוּא רָשַׁע קָא מְשַׁבַּח גְּרַמִּיהָ, דְּהָא לָא
כְּתִיב בֵּיהָ, אֶלָּא וַיֵּבֵא אֱלֹהִים.

דְּבַר אַחַר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יי' אֵלַי, עַל יַדִּי דְהֵהוּא שְׁלִיחָא

דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאִי תִימָא הָא בִּימָמָא אֲשַׁתְּכַח לְגַבְיָהּ.
 אֶלָּא וְדֵאִי בְּנַחֲשׁ אֲסַתְּכִלוּתָא הָוָה (ס"א פד הוה לגביה בלק אלא)
 בֵּיהּ, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא הָוָה מְסַתְּפֵל לְכוּוּנָא שְׁעַתָּא, הֲדָא
 הוּא דְכִתְיֵב וְלֹא הֲלֵךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נְחָשִׁים. וַיֵּרָא
 בְּלַעַם כִּי טוֹב בְּעֵינַי יי' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא דֵּהֲהוּא
 יוֹמָא אֲסַתְּכֵל לְכוּוּנָא שְׁעַתָּא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח כְּשָׂאֵר יוֹמֵי,
 וּכְדִין חָמָא דֵּהֲא רִוּגְזָא רַבָּא לָא אֲשַׁתְּכַח בְּעֵלְמָא, כְּדִין
 יַדַּע כִּי טוֹב בְּעֵינַי יי' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. בַּהֲהוּא זְמַנָּא
 שְׂבִיק גְרַמְיָה מְכַל נְחָשִׁים דְּעֵלְמָא, וְלֹא אֲסַתְּכֵל בְּהוּ,
 הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב וְלֹא הֲלֵךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נְחָשִׁים.
 תָּא חֲזִי, בַּהֲהִיא שְׁעַתָּא דִּרְתַּחָא אֲשַׁתְּכַח, כְּדִין שְׂמָאֵלָא
 אֲתַעַר, וְהוּוּ יַדַּע הֵהוּא רְשַׁע אֲתַר, לְאַחְדָא בְּסִטְרָא
 שְׂמָאֵלָא, לְמִילֵט. וְאֲסַתְּכֵל בַּהֲהוּא זְמַנָּא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח.
 כְּדִין מַה כְּתִיב, (במדבר כג) מַה אֶקוּב לֹא קִבַּה אֵל וּמַה
 אֶזְעוּם לֹא זָעַם יי'. וּבְגִין כֵּן, (מיכה ו) עַמִּי זָכַר נָא מַה יַּעֲזֹן
 בְּלֶק וְגו'. וּמַה עָנָה אוֹתוֹ בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר (בגין כף) זַכָּאִין
 אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא

דְּאֵתִי. (דמאריהון אוכח לון הכי)

אִם בְּחֻקוֹתַי תֵּלְכוּ. אִם בְּחֻקוֹתַי, דָּא אֲתַר דְּגִזְרִין
 דְּאוּרִייתָא תֵּלְיִין בַּהֲהוּא אֲתַר, כְּמַה דְּאֵתִי אִמֹר (ויקרא

(יח) אֶת חֻקוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. חוֹק הוּא דְאֶקְרִי הַכִּי, וְגִזְרֵינִי דְאֹרִייתָא בִּיה אֶתְכִלְיָן. (ויקרא כה) וְאֵת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ. מִשְׁפָּטַי, דָּא הוּא אַתְר אַחְרָא עֲלָא, דִּהֵהִיא חֻקָּה אַחֲדַת בֵּיה, וּמִתְחַבְּרָן דָּא בְּדָא דְעִילָאֵי וְתַתָּאֵי. וְכָל פְּקוּדֵי אֹרִייתָא, וְכָל גִּזְרֵי אֹרִייתָא, וְכָל קְדוּשֵׁי אֹרִייתָא, בְּהֵנִי אַחֲדָן. בְּגִין דִּהֵאֵי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְהֵאֵי תוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה.

וְעַל דָּא אִם בְּחֻקוֹתַי, כָּל אֵינּוֹן גִּזְרֵינִי וְדִינֵינִי וְעוֹנְשֵׁינִי וּפְקוּדֵינִי, דְאֵינּוֹן בִּהְהוּא אַתְר דְאֶקְרִי תוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה, חֻקָּה. וְאֵת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ, בִּהְהוּא אַתְר דְאֶקְרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, כְּמָה דְאֵת אִמֵּר (תהלים פא) מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. וְדָא אַחֲדִיד בְּדָא וְדָא בְּדָא, וְכֹלָא חַד. וְדָא הוּא כְּלָלָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא וּמֵאן דְאֶעְבֵּר עַל פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא, כְּאֵלוּ פְּגִים שִׁמְא קְדִישָׁא, בְּגִין דְחֻק וּמִשְׁפָּט שִׁמְא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּי. וְעַל דָּא, אִם בְּחֻקוֹתַי תִּלְכוּ: דָּא תוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה. וְאֵת מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ: דָּא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדָא הוּא כְּלָלָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא.

וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם. מֵאֵי וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם, פִּיּוֹן דְאִמֵּר תִּלְכוּ וְתִשְׁמְרוּ, אִמֵּאֵי וְעֲשִׂיתֶם. אֵלָא, מֵאן דְעֵבִיד פְּקוּדֵי אֹרִייתָא וְאֹזִיל בְּאוֹרְחוּי, כְּבִיכּוּל כְּאֵלוּ עֵבִיד לֵיה לְעִילָא. אִמֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאֵלוּ עֲשָׂאֵנִי,

וְאוֹקְמוּהָ. וְעַל דָּא וְעַשִׂיתֶם אוֹתֶם. וְעַשִׂיתֶם אִתְּם כְּתִיב
 וְדַאי, וְהוֹאִיל וּמִתְעָרִי עֲלֵיכֹן לְאַתְחַבְּרָא דָּא בְּדָא,
 לְאַשְׁתַּכְּחָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוֹת, וְעַשִׂיתֶם אִתְּם
 וְדַאי.

כְּגוּוֹנָא דָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (שמואל ב ח) וַיַּעַשׂ דְּוֹד שֵׁם,
 וְכִי דְוֹד עֶבֶד לִיה. אֶלָּא בְּגִין דְּאֶזִּיל בְּאַרְחֵי
 דְּאוֹרֵייתָא, וְעֶבֶד פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְאַנְהִיג מַלְכוּתָא
 כְּדָקָא יְאוֹת, כְּבִיכּוֹל, עָשָׂה שֵׁם לְעֵילָא. וְלֹא הוּוּ מַלְכָּא
 בְּעֵלְמָא דְּזוֹכָה (דף קי"ג ע"ב) לְהֵאִי כְּדוֹד, דְּהוּוּ קָם בְּפַלְגוֹת
 לִילֵיא, וְהוּוּ מְשִׁבַּח לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, עַד דְּסָלִיק
 שְׁמָא קְדִישָׁא בְּכוּרְסֵייה, בְּשַׁעֲתָא דְּסָלִיק נְהוּרָא דִּימָמָא.
 כְּבִיכּוֹל הוּוּ עֶבֶד שֵׁם מִמֶּשׁ כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ויקרא כד)
 וַיִּקּוּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל. וּבְגִין כִּךְ
 וַיַּעַשׂ דְּוֹד שֵׁם. וְעַל דָּא וְעַשִׂיתֶם אוֹתֶם כְּתִיב, וְאִי אֲתוּן
 תִּשְׁתַּדְּלוּן לְמַעַבְדַּ לּוֹן, לְאַתְתַּקְנָא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא
 יְאוֹת, כֹּל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּלְעֵילָא יִשְׁתַּכְּחוּן גַּבֵּיכֹן
 בְּתַקּוּנֵיהוֹן כְּדָקָא יְאוֹת.

(ויקרא כו) וּנְתַתִּי גְשָׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְגו'. כֹּל חַד וְחַד, יִתֵּן חֵילָא
 דִּילֵיה עֲלֵיכֹן. מֵאן אֵינּוֹן. הַהוּוּ תַקּוּנָא דְּעֶבְדְתוֹן
 דְּהַהוּוּ שְׁמָא קְדִישָׁא כְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב, (בראשית יח) וְשָׁמְרוּ
 דְּרֹךְ יְי' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. וְכִי פִיּוֹן דְּכְתִיב וְשָׁמְרוּ

דָּרַךְ יִי, אֲמַאי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. אֵלֶּא מֵאֵן דְּנָטִיר
 אֹרְחֵי דְאֹרִייתָא, כְּבִיכּוֹל הוּא עוֹשֶׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.
 וּמַאי צְדָקָה וּמִשְׁפָּט. דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּכַה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן וְאָמַר, וְוִי לֹון לְבַנֵּי נְשָׂא, דְלֹא יִדְעִין וְלֹא
 מִשְׁגִּיחִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוֹן, מֵאֵן עָבִיד שְׁמָא קְדִישָׁא
 בְּכָל יוֹמָא, הָוִי אִימָא מֵאֵן דִּיהִיב צְדָקָה לְמִסְכְּנֵי.

תָּא חֲזִי, הָא אֹקְמוּהָ הָכִי הוּא, דְּמִסְכְּנָא אַחִיד בֵּיה
 בְּדִינָא, וְכָל מִיכְלִייהוּ בְּדִינָא הוּא, אַתְר דְּאֶקְרִי
 צְדָקָה, כְּמָה דְאֵת אִמַר (תהלים כב) תִּפְלָה לְעַנִּי כִי יַעֲטֶהָ.
 תִּפְלָה, דָּא תִּפְלָה שֶׁל יָד, וְאוֹקִימְנָא. וּמֵאֵן דִּיהִיב לִיה
 צְדָקָה לְמִסְכְּנָא, הוּא עָבִיד לְעֵילָא שְׁמָא קְדִישָׁא שְׁלִים
 כְּדָקָא יָאוּת. בְּגִין דְּצְדָקָה דָּא אֵילָנָא דְחַיִּי, וְצְדָקָה יְהִיב
 לְצְדָקָה. וְכֹד יְהִיב לְצְדָקָה, כְּדִין אֶתְחַבֵּר דָּא בְּדָא, וְשְׁמָא
 קְדִישָׁא אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִים.

מֵאֵן עָבִיד דָּא אֶתְעָרוּתָא (ד"א דְעָבִיד אֶתְעָרוּתָא דָּא) דְּלִתְתָּא,
 וְדַאי כְּאֵלוּ עָבִיד שְׁמָא קְדִישָׁא בְּשְׁלִימוּ. כְּגוּוֹנָא
 דְּאִיהוּ עָבִיד לְתִתָּא, הָכִי אֶתְעָר לְעֵילָא. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 אֲשֶׁרִי שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל יַעַת. (תהלים קו)
 עוֹשֶׂה צְדָקָה, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּבִיכּוֹל הוּא עָבִיד
 לִיה.

תָּא חֲזִי, מִסְכְּנָא הָא אֶתְמַר מֵאֵן הוּא אֶתְרִיהָ. מַאי

טַעֲמָא. בְּגִין דְּמִסְכָּנָא לָא אֵית לִיה מְדִילִיה כְּלוּם, אֶלָּא
מֵה דִּיהַבִּין לִיה וְסִיְהָרָא לָא אֵית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָהּ, אֶלָּא
מֵה דִּיהַיב לָהּ שְׂמִשָּׂא.

תָּא חֲזִי, אֲמַאי עָנִי חָשׁוּב כַּמַּת, מַאי טַעֲמָא. בְּגִין
דִּהוּא אַתְר גָּרִים לִיה, דִּהָא בְּאַתְר דְּמוֹתָא הוּא
שְׂכִיחַ, וּבְגִין כֶּךָ אֶקְרִי מַת. הֵהוּא דְחַיִּים עָלֶיהּ, הוּא יְהִיב
לִיה צְדָקָה, אֵילְנָא דְחַיִּי שְׂרִיא עֲלוּי. כַּמָּה דַּאת אָמַר,
(משלי י) וְצְדָקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת. וּכְגֻוּנָא דְעֵבִיד בַּר נֶשׁ
לְתַתָּא, הָכִי נָמִי עֵבִיד לְעֵילָא מִמֶּשׁ. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְזָכִי
לְמַעַבְד שְׂמָא קַדִּישָׁא לְעֵילָא, בְּגִין כֶּךָ צְדָקָה סָלִיק עַל
כָּלָא.

וְהֵנִי מְלִי, צְדָקָה לְשִׁמְהָ. דִּהָא אַתְעַר צְדָקָה לְצְדָקָה,
לְחַבְרָא לֹון כַּחְדָּא, וּלְמַהוּי כָּלָא שְׂמָא קַדִּישָׁא
כַּדְקָא יָאוּת. דִּהָא צְדָקָה לָא אַתְתַּקֵּן, וְלָא אֲשַׁתְּלִים,
אֶלָּא בְּצְדָקָה. דְכַתִּיב, (ישעיה נד) בְּצְדָקָה תִּכּוֹנְנִי, וְלִכְנֹסֶת
יִשְׂרָאֵל אַתְמַר, וּבְגִין כֶּךָ וְעֵשִׂיתֶם אוֹתֶם וְגו'.

(ויקרא כ"ו) וּנְתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ וּשְׂכַבְתֶּם וְאִין מַחְרִיד וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים ד) רְגֹזוּ וְאֵל תַּחֲטְאוּ וְגו'. רְגֹזוּ
וְאֵל תַּחֲטְאוּ, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ, דְבַעֲי בַר נֶשׁ לְאַרְגֻזָּא
יֵצֵר טוֹב עַל יֵצֵר הָרַע, וְשִׁפִּיר. אֲבָל בְּשַׁעֲתָא דְרַמְשׁ
לִילִיא, וּבַר נֶשׁ שְׂכִיב עַל עַרְסִיָּה, כַּמָּה גְרַדִּינִי נְמוּסִין

מִתְעַרְיִן בְּעֵלְמָא, וְאִזְלִין וְשֹׂאֲטִין, וּבְנֵי נֶשֶׁא בְּעָאן
 לְאַתְרֵגְזָא מִקְמִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִדְחָלָא מִנִּיהָ,
 בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח נִפְשִׁיהָ בְּגוּיִיהוּ, וְיִשְׁתַּזַּיֵּב מִנִּיּוּהוּ.
 וַיִּבְעִי לִיּה לְבַר נֶשׁ, דְּלֹא יִפִּיק מִנִּיּוּהוּ מְלָה בְּפּוּמִיּהָ. בְּגִין
 דְּלֹא יִתְעַר לְהוּ לְגַבִּיּהָ, וְלֹא יִשְׁתַּכְּחוּן בְּהִדְיָהָ. הֲדָא הוּא
 דְּכָתִיב אָמְרוּ בְּלִבְבְּכֶם עַל מִשְׁפַּכְּכֶם וְדַמּוּ סָלָה. דְּלֹא
 יִפִּיק מִנִּיּוּהוּ מְלָה מִפּוּמִיּהָ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאִשְׁתַּכְּחוּ יִשְׂרָאֵל זַכָּאִין קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, מַה כְּתִיב, וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצָךְ. הֵאִי
 לְעֵילָא. דְּאֵתִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְחַבְּרָא בְּכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל. כְּדִין וְשַׁכְּבַתֶּם וְאִין מַחְרִיד. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
 וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן הָאָרֶץ. (דף קי"ד ע"א) דָּא חַיָּה דְּזִינָא
 בִּישָׂא לְתַתָּא. וּמַאי אִיּהִי. אֲגַרְת בֵּת מַחְלַת, הִיא, וְכָל
 סִיעָתָא דִּילָהּ. הֵאִי בְּלִילִיָּא. בִּימָמָא, בְּנֵי נֶשֶׁא דְּאָתוּ
 מִסְטָרְהָא דָּא, הֲדָא הוּא דְּכָתִיב, (ויקרא כ"ו) וְחָרַב לֹא תַעֲבוֹר
 בְּאַרְצְכֶם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, הָא אוּקְמוּהָ דְּאִפִּילוּ חָרַב שְׁל שְׁלוֹם,
 כְּגוֹן פְּרַעָה נְכָה. אֲבָל וְחָרַב לֹא תַעֲבוֹר, דָּא סִיעָתָא
 דִּילָהּ. וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה, דְּלֹא תִשְׁלוּט בְּאַרְעָא, וְאִפִּילוּ
 הֶעֱבְרָה בְּעֵלְמָא לֹא תַעֲבוֹר עַלֵּיכּוּ, וְאִפִּילוּ חָרַב דְּשָׂאָר
 עֲמִין, וְאִפִּילוּ בַר נֶשׁ מִזִּינָא, לָא יַעֲבוֹר עַלֵּיכּוּ.

וְדָא דְרִישׁ יֵאֲשִׁיחוּ מִלְכָּא, וְאוֹקְמוּהָ דְהוּא אֲתַפֵּס
 בְּחֻבֵייהוּ דִישְׂרָאֵל. כְּמָה דְכְּתִיב, (איכה ד) רוּחַ אֶפְיָנוּ
 מְשִׁיחַ יְיָ נִלְכַד בְּשַׁחֲתוֹתֵם וְגו'. הֲכָא אֵית לְאַסְתְּפְלָא,
 דְהָא תַנְיִנָן אִי רִישָׁא דְעֵמָא הוּא טַב, כָּל עֵמָא מִשְׁתַּזְבֵּן
 בְּגִינִיהָ. וְאִי רִישָׁא דְעֵמָא לָא אֲתַכְשָׁר, כָּל עֵמָא אֲתַפְסָן
 בְּחֻבֵייהָ. וְהָא יֵאֲשִׁיחוּ רִישָׁא דְכְּשָׂרָא הוּהוּ, וְעוֹבְדוּי
 מִתְכַּשְׁרָן. אֲמַאי אֲתַפֵּס בְּחֻבֵייהוּ דִישְׂרָאֵל.

אֲלָא עַל דְלָא הֵימִין בֵּיהּ בִּירְמִיָּהוּ, וְלָא כְּפִית לְהוּ
 לִישְׂרָאֵל, דְחָשִׁיב דְכֻלְּהוּ זַכָּאִין כְּוֹתִיָּהּ. וְהוּהוּ אָמַר
 לִיהּ יְרַמְיָהּ, וְלָא הֵימִין בֵּיהּ. וּבְגִין כֶּךָ אֲתַפֵּס בְּחֻבֵייהוּ.
 וְעוֹד דְסִיְהָרָא הוּהוּ מְאִיךְ נְהוּרָא, וּבְעֵיא לְאַסְתְּמָא.

(ויקרא כ"ו) וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְגו'. וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי, דָּא
 שְׂכִינְתָא. מִשְׁכָּנִי: מִשְׁכּוֹנָא דִילִי. דְהִיא אֲתַמְשְׁכְּנָא
 בְּחֻבֵייהוּ דִישְׂרָאֵל. וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי, מִשְׁכּוֹנִי וְדָאִי. מְתַל
 לְבַר נָשׁ דְהוּהוּ רְחִימָא לְאַחְרָא, אָמַר לִיהּ וְדָאִי בְּרַחֲמֵיהוּ
 עֲלָאָה דְאֵית לִי גַבְרָה, בְּעֵינָא לְדִירָא עֲמָה. אָמַר הֵיךְ
 אֲנִדַּע דְתִידוּר גַּבְאִי, נָטַל כָּל כְּסוּפָא דְבֵיתִיָּהּ, וְאֵייתִי
 לְגַבִּיָּהּ, אָמַר הָא מִשְׁכּוֹנָא לְגַבְרָה, דְלָא אֲתַפְרֵשׁ מִנָּךְ
 לְעֵלְמִין.

כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעָא לְדִירָא בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, מָה
 עֲבַד, נָטַל כְּסוּפָא דִילִיָּהּ, וְנָחִית לְהוּ לִישְׂרָאֵל. אָמַר

לֹון, יִשְׂרָאֵל, הֵא מִשְׁכּוֹנָא דִּילֵי גְבִיִּיכוּ, בְּגִין דְּלֹא
 אֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיכּוּ לְעֵלְמִין. וְאִף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֶתְרַחֵיק מִינָן, מִשְׁכּוֹנָא שְׂבִיק בִּידָן, וְאַנָּן נְטָרִין הֵהוּא
 כְּסוּפָא דִּילֵיהּ, מֵאן דִּיבְעֵי מִשְׁכּוֹנֵיהּ יִיתֵי לְדִיִּירָא גְבָן
 בְּגִין כֶּף וְנִתְתִי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם, מִשְׁכּוֹנָא אֲתָן בִּידֵיִיכוּ,
 בְּגִין דְּאִדוּר עִמְכוּן. וְאִף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל הִשְׁתָּא
 בְּגִלּוּתָא, מִשְׁכּוֹנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּא גְבִיִּיהוּ, וְלֹא
 שְׂבָקוּ לֵיהּ לְעֵלְמִין.

וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֲתָכֶם, לְבַר נֶשׁ דְּרַחֲמִים לְחֻבְרִיהּ, וּבְעָא
 לְדִיִּירָא עֲמִיהּ, מַה עֵבֵד, נְטַל עֲרֶסָא דִּילֵיהּ וְאִיִּיתֵי
 לְבֵיתֵיהּ. אֲמַר דָּא עֲרֶסָא דִּילֵי בְּבֵיתֵיהּ, בְּגִין דְּלֹא אֶרְחִיק
 מִינָךְ, עֲרֶסְךָ, וּמֵאֲנָךְ. כֶּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲמַר, וְנִתְתִי
 מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֲתָכֶם, הֵא עֲרֶסָא דִּילֵי
 בְּבֵיתֵיכּוּ, כִּיּוֹן דְּעֲרֶסָא דִּילֵי עִמְכוּן, תִּנְדָּעוּן דְּלֹא
 אֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיכּוּ, וּבְגִין כֶּף וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֲתָכֶם.

(ויקרא כו) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים, כִּיּוֹן
 דְּמִשְׁכְּנָא דִּילֵי גְבִיִּיכוּ, בּוֹדְאֵי תִנְדָּעוּן דְּאַנָּא אֲזִיל
 עִמְכוּן, כְּמַה דְּאֵת אֲמַר (דברים כג) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ
 בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ לְהִצִּילְךָ וְלָתֵת אוֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מַחֲנֶיךָ
 קְדוֹשׁ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה, הוּוּ שְׂכִיחֵי לִילֵיא חַד בְּכַפֵּר קָרִיב

לִימָא דְטַבְרִיא, קָמוּ בְּפִלְגוֹת לִילִיא אֲמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי
 יְהוּדָה נִימָא בְּמַלִּי דְאֹרֵייתָא דְאָף עַל גַּב דְּאֲנָן בְּאַתְר
 דָּא, לֹא בְּעִינָא לְאַתְפָּרְשָׁא מֵאִלְנָא דְחַיִּי.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (שמות לג) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֶהָל
 וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְגו'. וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֶהָל,
 אֲמַאי. אֵלָא אֲמַר מֹשֶׁה, הוֹאִיל וְיִשְׂרָאֵל קָא מְשַׁקְרִי בֵּיה
 בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶחְלִיפוּ יִקְרָא דִּילֵיהּ, הָא מְשֻׁכְּוֹנָא
 דִּילֵיהּ יְהֵא בִידָא דְמַהִימָנָא, עַד דְּנַחְמִי בְּמֵאן יִשְׁתַּאֲר.
 אֲמַר לֵיהּ לִיהוֹשֻׁעַ, אַנְתָּ תְּהֵא מְהִימָנָא בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וּבֵין יִשְׂרָאֵל, וְיִשְׁתַּאֲר מְשֻׁכְּוֹנָא בִידְךָ
 בְּהִימָנוּתָא, וְנַחְמִי (דף קי"ד ע"ב) בְּמֵאן יִשְׁתַּאֲר. מַה פְּתִיב, וְשָׁב
 אֶל הַמַּחֲנֶה וּמְשַׁרְתּוּ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נֶעַר לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ
 הָאֶהָל. מַאי טַעְמָא לִיהוֹשֻׁעַ בְּגִין דְּאִיהוּ פְּסִיְהָרָא לְגַבֵּי
 שְׂמֵשָׁא, וְאִיהוּ אֶתְחַזִּי לְנִטְרָא מְשֻׁכְּוֹנָא. וְעַל דָּא, לֹא
 יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֶהָל.

אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, מֹשֶׁה, לֹא אֶתְחַזִּי
 חֲכִי, דְּהָא מְשֻׁכְּוֹנָא דִּילִי יְהִיבִית בִּידֵייהוּ, אָף עַל
 גַּב דְּאִינוּן חָאבוּ לְגַבְאִי, מְשֻׁכְּוֹנָא יְהֵא לְגַבֵּייהוּ, דְּלֹא
 יִתְפָּרְשׁוּן מִנֵּיהּ. (ס"א דלא אתפרש מנייהו) תְּבַעֵי דְאַתְפָּרֵשׁ מִנֵּייהוּ
 דִּישְׂרָאֵל, וְלֹא אִיתּוּב לְגַבֵּייהוּ לְעֵלְמִין, אֵלָא אֲתִיב
 מְשֻׁכְּוֹנָא דִּילִי לְגַבֵּייהוּ, וּבְגִינֵיהּ לֹא אֲשַׁבּוּק לְהוּן בְּכָל
 אֲתַר.

אֶף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל חָבוּ לְגַבִּיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָאֵי
 מִשְׁכּוֹנָא דִּילֵיהּ לָא שְׁבָקוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא
 נָטִיל לֵיהּ מִבִּינֵיהּ. וְעַל דָּא, בְּכָל אֲתַר דְגַלֵּי יִשְׂרָאֵל,
 שְׁכִינָה עִמָּהוֹן. וְעַל דָּא פְּתִיב, וְנִתְתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם.
 וְהָא אוּקְמוּהָ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) דוּמָה דוּדֵי לְצַבִּי אוּ
 לְעוֹפֵר הָאֵילִים הִנֵּה זֶה וְגו'. וּפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל,
 דְזָכוּ דְמִשְׁכּוֹנָא דָּא לְמַהוּי גַבִּיָּהוּ, מִן מַלְכָּא עֲלָאָה. דְאֶף
 עַל גַּב דְאֵינּוֹן בְּגָלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי בְּכָל רֵישׁ
 יְרֻחֵי וְשַׁבְּתֵי וְזִמְנֵי, לְאִשְׁגָּחָא עֲלֵיהּ, וְלְאַסְתַּפְּלָא בְּהָהוּא
 מִשְׁכּוֹנָא דְאֵית לֵיהּ גַבִּיָּהוּ, דְאֵיהּ פְּסוּפָא דִּילֵיהּ.
 לְמַלְכָּא דְסֻרְחָא מְטְרוֹנִיתָא, אֶפְקָה מִהִיכְלֵיהּ. מָה
 עֲבַדַּת. נְטִלַת בְּרָה דִּילֵיהּ פְּסוּפָא דְמַלְכָּא,
 רְחִימָא דִּילֵיהּ. וּבְגִין דְדַעְתָּא דְמַלְכָּא עָלָה, שְׁבָקִיה
 בִּידְהָא. בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק רְעוּתָא דְמַלְכָּא, עַל מְטְרוֹנִיתָא,
 וְעַל בְּרָה, הָוּה סָלִיק אֲגְרִין, וְנַחֲתֵי דְרָגִין, וְסָלִיק
 כּוּתְלִין, לְאַסְתַּפְּלָא וְלְאִשְׁגָּחָא בֵּין נוֹקְבֵי כּוּתְלָא עֲלֵיהּ,
 כִּיּוֹן דְחָמֵי לוֹן, שְׂאֲרֵי בְּכִי מֵאַחֲוֵרֵי קוּסְטֵי כּוּתְלָא, וְלְבַתַּר
 אֲזִיל לֵיהּ.

כִּךְ יִשְׂרָאֵל, אֶף עַל גַּב דְאֵינּוֹן נְפָקוּ מִהִיכְלֵיהּ דְמַלְכָּא,
 הָהוּא מִשְׁכּוֹנָא לָא שְׁבָקוּ, וּבְגִין דְרְעוּתָא דְמַלְכָּא

עֲלֵייהוּ, שְׁבָקִיה עֲמָהוּן. בְּשַׁעֲתָא דְסָלִיק רְעוּתָא דְמִלְכָּא
 קְדִישָׁא, עַל מַטְרוֹנִיתָא וְעַל יִשְׂרָאֵל. סָלִיק אַגְרִין (מִקְפָּץ עַל
 הַגְּבֻעוֹת), נְחִית דְרַגִּין, וְסָלִיק כּוֹתְלִין, לְאַסְתַּכְּלָא וּלְאַשְׁגָּחָא
 בֵּין קוֹסְטֵי כּוֹתְלָא עֲלֵייהוּ. כִּיּוֹן דְחָמֵי לֹון, שָׁאֲרֵי וּבְכֵי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב דּוּמָה דּוּדֵי לְצַבִּי אוּ לְעוֹפֵר הָאֵילִים
 לְדַלְגָּא מְכוֹתְלָא לְאִיגְרָא, וּמֵאִיגְרָא לְכוֹתְלָא.

הֵנָּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתִלְנוּ, בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי
 מְדַרְשׁוֹת מְשָׁגִיחַ מִן הַחֲלוֹנוֹת, (דּוּדָאֵי בֵי כְּנִישְׁתָּא בְּעֵינָא
 חֲלוֹנוֹת). מִצִּיץ מִן הַחֲרָכִים, לְאַסְתַּכְּלָא וּלְאַשְׁגָּחָא עֲלֵייהוּ.
 וּבְגִין כֵּן, יִשְׂרָאֵל בָּעוּ לְמַחְדֵּי בְּהוּא יוֹמָא, דְּאִינְהוּ
 יַדְעֵי דָא, וְאִמְרֵי. (תְּחֵלִים קִיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יִי' נְגִילָה
 וּנְשִׁמְחָה בּוּ.

(וּיְקָרָא כּו) וְאִם בְּחֻקְתֵּי תְּמָאֶסוּ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (מְשַׁלִּי ג)
 מוֹסֵר יִי' בְּנֵי אֵל תְּמָאֶס וְאֵל תְּקוּץ בְּתוֹכְחָתוּ. כַּמָּה
 חֲבִיבֵין יִשְׂרָאֵל קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף
 הוּא בְּעֵי לְאוֹכְחָא לְהוּ, וּלְדַבְּרָא לְהוּ בְּאַרְחַ מִישָׁר, כְּאַבָּא
 דְּרַחֲמִים לְבִרְיָה, וּמַגּוּ רַחֲמֵי דִילִיָּה לְגַבִּיָּה, שְׂרַבִּיטָא
 בִּידֵיהָ תְּדִיר, לְדַבְּרָא לִיָּה בְּאַרְחַ מִישָׁר, דְּלֹא יִסְטֵי
 לְיַמִּינָא וְלְשִׁמְאֵלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מְשַׁלִּי ג) כִּי אֶת אֲשֶׁר
 יֶאֱהָב יִי' יוֹכִיחַ וּכְאָב אֶת בֶּן יֶרְצָה. וּמֵאֵן דְּלֹא רַחֲמִים לִיָּה
 קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְסֵאֲנֵי לִיָּה, סָלִיק מִנִּיָּה תּוֹכְחָה, סָלִיק
 מִנִּיָּה שְׂרַבִּיטָא.

כְּתִיב. (מלאכי א) **אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר יי' וְגו', מִגּוֹ רַחֲמֹתַי**
דִּילִיָּה, שֶׁרְבִיטָא בִידֵיהָ תְדִיר, לְדַבְּרָא לִיהָ. וְאֵת
עֵשׂוֹ שָׁנֵאתִי, בְּגִין כֶּךָ סְלִיקִית מִנִּיהָ שֶׁרְבִיטָא, סְלִיקִית
מִנִּיהָ תּוֹכַחְתָּא, בְּגִין דְּלֹא אֶתֵּן לִיהָ בֵּי חוּלְקָא, רַחֲמֵיָא
דְּנַפְשָׁאֵי הוּא. אֲבָל אֶתּוֹן, אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם וְדֹאֵי. וּבְגִין כֶּךָ,
מוֹסֵר יי' בְּנֵי אֵל תִּמְאָס וְאֵל תִּקְוִין בְּתוֹכַחְתּוֹ. מֵאֵי וְאֵל
תִּקְוִין. לָא תִקְוִצוֹן בֵּיהָ, כִּמְאֵן דְּעֵרַק מִגּוֹ גּוֹבִין, דְּאֵינּוֹן
מִילִין כְּגוֹבִין לְגַבִּיהָ בְּגַרְמִיהָ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְעַר צְדָק בְּדִינוּי. כִּמָּה סְטָרִי
טְהִירִין, מִתְעַרִין מִימִינָא וּמִשְׂמָאלָא, כִּמָּה
שֶׁרְבִיטִין נִפְקִין, מִנְהוֹן שֶׁרְבִיטֵי אִשָּׁא, שֶׁרְבִיטֵי גּוֹמְרִין,
שֶׁרְבִיטֵי שְׁלֵהוּבָא, כְּלֵהוּ נִפְקִין וּמִתְעַרִין בְּעֵלְמָא, וְלִקְאֵן
לְבִנֵי נִשָּׂא. תַּחֲוֹתֵיהוּ מִמְּנָן אַחֲרָנִין, מְאִרֵי טַפְסִין, מִמְּנָן
דְּאַרְבַּעִין חֶסֶר חֵד. שְׂאֵטִין וְנַחֲתִין, לִקְאֵן וְסִלְקִין, וְנִטְלִין
רְשׁוּתָא, עֵיילִין (דף קט"ו ע"א) בְּנוֹקְבָא דְּתֵהוּמָא רַבָּא, מְצַבְעִין
טַפְסִי, וְנוֹרָא דְּדִלִיק אֶתְחַבֵּר בְּהוּ, נִפְקֵי גּוֹמְרִין וְשְׂאֵטִין
וְנַחֲתִין, וְאַשְׁתַּכְּחוּ לְקַבְּלֵיהוֹן דְּבִנֵי נִשָּׂא. וְהֵינּוּ דְּכִתִּיב,
וַיִּסְפְּתִי לִי־סֶרֶה אֶתְכֶם אֶתֵּן לְמֵאֲרִיהוֹן דְּדִינָא, תּוֹסַפֶּת עַל
דִּינָא דְּלֵהוֹן.

כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, (בראשית ח) לֹא אוֹסִיף לְקַלֵּל עוֹד אֶת
הָאָדָמָה בְּעֵבוֹר הָאָדָם. מֵאֵי לֹא אוֹסִיף. לֹא אֶתֵּן

תּוֹסֶפֶת לְמֵאֲרֵי דִינָא לְשִׁיצָאָה עַלְמָא, אֶלָּא תּוֹסֶפֶת
כַּגּוּוֹנָא דִּיכִיל עַלְמָא לְמַסְבַּל. וְעַל דָּא וַיִּסְפְּתִי, אַתָּן
תּוֹסֶפֶת וּדְאִי.

תּוֹסֶפֶת אַמַּאי. בְּגִין לְיִסְרָה אַתְכֶם שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם.
שְׁבַע, וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִי גָבִי הֵהוּא
דִּילֵיהּ לָא יְכִיל עַלְמָא לְמַסְבַּל אֲפִילוּ רַגְעָא חֲדָא, הֲדָא
הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קל) אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמֹר יְהוָה יִי מִי יַעֲמוּד,
וְאֵת אַמְרֵת שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם.

אֶלָּא מַה תִּלְמוּד לּוֹמַר שְׁבַע. אֶלָּא הָא שְׁבַע לְקַבְּלֵיכוּ.
וּמַאי אִיְהִי. דָּא שְׁמִיטָה, דְּאִיְהִי שְׁבַע, דְּאֶקְרִי
שְׁבַע, כְּמָה דְּאֵת אַמַּר, (דברים טו) מִקֵּץ שְׁבַע שָׁנִים תַּעֲשֶׂה
שְׁמִיטָה. וְעַל דָּא שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם, וְאֶקְרִי שְׁבַע,
וְאֶקְרִי בֵּת שְׁבַע. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֶלָּא שְׁבַע
בְּלַחֲוֹדָהָא, לְמַעַבְד שְׁמִטָה, וְלְמַעַבְד דִּינִין, לְאַפְקָא חִירוּ
דְּכֻלָּא בָּהּ. בֵּת שְׁבַע אֶקְרִי, דְּאֵתחַבַּר בְּאַחְרָא כְּחֲדָא,
לְאַנְהָרָא, לְמִשְׁלַט בְּמַלְכוּתָא, לְאוּדְעָא מַלְכוּתָא בְּאַרְעָא
וּבְכֻלָּא, בֵּת שְׁבַע אֶקְרִי. כְּתִיב, (בראשית כו) עַל כֵּן שֵׁם הָעִיר
בְּאֵר שְׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה. בְּאֵר שְׁבַע, בְּאַרְה דִּי צַחֲקָא הוּא,
וְכֻלָּא חַד מְלָה הוּא.

רַבִּי אַבָּא אַמַּר, (ויקרא כ"ו) וַיִּסְרֹתִי אֶתְכֶם אֶף אֲנִי שְׁבַע עַל
חַטָּאתֵיכֶם. וַיִּסְרֹתִי אֶתְכֶם, עַל יְדָא דְמִמְנָן אַחַרנִין,

כִּמָּה דְאוֹקְמוֹתָ. אֵף אָנִי, הָא אָנָּא אֲתַעַר לְקַבְּלִי כּוֹ. הָא
שְׁבַע, לְאֲתַעַרָּא עָלַי כּוֹ.

תָּא חֲזִי, רְחִימוּתָּא עֲלָאָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל,
לְמַלְכָּא דְהוּוּה לִיּה בַר יַחֲדָאִי, וְהוּוּה חֲטִי קָמִי מַלְכָּא,
יּוֹמָא חַד סָרַח קָמִי מַלְכָּא, אָמַר מַלְכָּא, כָּל הַנִּי יּוֹמִין
אַלְקִינָא לָךְ, וְלֹא קַבְּלַת. מַכָּאן וְאֵילָךְ חָמִי מַאי אַעֲבִיד
לָךְ, אִי אֲתַרִּיךְ לָךְ מִן אַרְעָא, וְאַפִּיק לָךְ מִמְּלַכוּתָּא,
דִּילְמָא יְקוּמוּן עָלְךְ דּוּבֵי חַקְלָא, אוּ זְאֲבֵי חַקְלָא, אוּ
לְסֻטִין, וְיַעֲבְרוּן לָךְ מֵעֲלָמָא. מַה אַעֲבִיד. אֵלָּא אָנָּא
וְאַנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא.

כִּךְ אֵף אָנִי, אָנָּא וְאַנְתָּ גִיפּוּק מֵאַרְעָא (אֵף אָנָּא וְאַנְתָּ גִיפּוּק בְּגִלוּתָא
וְגִיפּוּק בְּחֻדָּא). כִּךְ אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִשְׂרָאֵל מַה
אַעֲבִיד לָכוּ, הָא אַלְקִינָא לָכוּ, וְלֹא אַרְכִּיתוּ אוּדְנִי כּוֹ,
הָא אֵייתִינָא עָלַי כּוֹ מְאָרִי תְרִיסִין, מְאָרִי טַפְסִין,
לְאַלְקָאָה לָכוּן, וְלֹא שְׁמַעְתּוּן. אִי אַפִּיק לָכוּ מֵאַרְעָא
לְחוּדְכוּן, דְחִילְנָא עָלַי כּוֹ מִכְּמַה דּוּבֵין, מִכְּמַה זְאֲבִין,
דִּיקוּמוּן עָלַי כּוֹ, וְיַעֲבְרוּן לָכוּ מֵעֲלָמָא. אַבְּל מַה אַעֲבִיד
לָכוּן, אֵלָּא אָנָּא וְאַתּוּן גִּפּוּק מֵאַרְעָא, וְנִתְהַךְ בְּגִלוּתָּא.
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם לְמַהֲךְ בְּגִלוּתָּא. וְאִי
תִימְרוּן דְאֶשְׁבוּק לָכוּן, אֵף אָנִי עִמְכוּן. שְׁבַע עַל
חַטָּאתֵיכֶם, דָּא שְׁבַע דִּיתְתַּרְךְ עִמְכוּן, וְאַמְאִי. עַל

חֲטֵאתֵיכֶם. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה
 אִמְכֶם. אָמַר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אַתּוּן גְּרַמְתּוּן, דְּאַנָּא
 וְאַתּוּן לָא נִידוּר (ס"א בארעא) בְּעֵלְמָא (נ"א נטרוד (ס"א מארעא)
 מֵעֵלְמָא). הָא מִטְרוּנִיתָא נִפְקַת מִהִיכְלָה עִמְכוּן, הָא
 אֲתַחֲרַב כְּלָא, הִיכְלָא דִּילִי וְדִלְכוּן אֲתַחֲרַב. דְּהָא לְמִלְכָּא
 לָא אֲתַחֲזִי הִיכְלָא, אֲלָא כַּד אִיהוּ עֵייל עִם מִטְרוּנִיתָא.
 וְחֻדוּה דְמִלְכָּא לָא אֲשַׁתְּכַח.

אֲלָא בְשַׁעְתָּא דְעָאל בְּהִיכְלָא דְמִטְרוּנִיתָא, וְאֲשַׁתְּכַח
 בְּרָהּא עִמָּה בְּהִיכְלָא, חֲדָאן כְּלָהוּ כִּפְחָדָא. הַשְׁתָּא
 דְלָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּרָא וּמִטְרוּנִיתָא, הָא הִיכְלָא חֲרִיבָא
 מְכֻלָּא. אֲלָא אָנָּא מַה אֲעֵבִיד. אִף אָנָּא עִמְכוּן. וְהַשְׁתָּא
 אִף עַל גַּב דְּיִשְׂרָאֵל אֵינְהוּ בְּגִלוּתָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 אֲשַׁתְּכַח עִמְהוֹן, וְלָא שְׂבִיק לֹוּן, דְּכַד יִפְקוּן, יִשְׂרָאֵל מִן
 גְּלוּתָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יְתוּב עִמְהוֹן. דְּכָתִיב, (דברים ל)
 וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְדָאִי. וְהָא אֲתַמַּר.

רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, אֲעָרְעוּ בְּהֵיא
 מְעֵרְתָא בְּחֻקְלָא. אָמַר רַבִּי חֵיִיא לְרַבִּי יוֹסִי, הָאִי
 דְּכָתִיב, (דברים כח) אֱלֹהֵי דְבָרֵי הַבְּרִית וְגוֹ', מְלַבֵּד הַבְּרִית.
 מֵאִי דְבָרֵי הַבְּרִית. דְּבָרֵי גְבוּרָה (ס"א האלה) מְבַעֵי לֵיהּ. אָמַר
 לֵיהּ הָא אוּקְמוּהָ, הֲלָלוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה, וְהֲלָלוּ מִפִּי עַצְמוּ
 שֶׁל מֹשֶׁה, וְהָא אֲתַמַּר.

תָּא חֲזִי, אֱלִין וְאֱלִין דְּבְרֵי הַבְּרִית הֶוּוּ, (דף קט"ו ע"ב) דְּאִף עַל
 גַּב דְּמַפֵּי הַגְּבוּרָה הֶוּוּ מְלִין. מְלִי בְּרִית הֶוּוּ, דְּהָא טַב
 וּבִישׁ בִּיהַ תְּלִין. טַב דְּאִתִּי מְצַדִּיק. בִּישׁ דְּאִתִּי מִן דִּינָא.
 דִּינָא, מֵאַתְר דְּדִינָא, וְהֵינְנוּ צְדָק. וְצַדִּיק וְצַדִּיק בְּרִית
 אִינוּן, בְּרִית אֶקְרוּן. וְעַל דָּא, מְלִין אֱלִין, מְלִי בְּרִית
 אִינוּן. וְקִשִּׁיר בְּרִית כְּחָדָא. וּבְגִינִי כִּף זְכוּר וְשָׁמּוּר, קִשִּׁיר
 כְּחָדָא. זְכוּר בְּיוֹם, שָׁמּוּר בְּלֵילָה. הָא בְּרִית כְּחָדָא, וּבְגִין
 כִּף בְּרִית וְדָאי, דְּבְרֵי הַבְּרִית נִינְהוּ. וּבְכָל אֲתַר בְּרִית
 בְּאַתְר דָּא אִיהוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְדָאי הָכִי הוּא, וּבְגִין כִּף שִׁבְת דְּאִיהוּ
 זְכוּר וְשָׁמּוּר, אֶקְרִי בְּרִית. דְּכַתִּיב, (שמות לא) וְשָׁמְרוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁבְת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשִּׁבְת לְדַרְתָּם בְּרִית
 עוֹלָם. וְכֹלָא מְלָה חַד, וְאַתְר דָּא, אֶקְרִי בְּרִית בְּכָל אֲתַר.
 תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בְּאֶרֶץ, הוּא יְסוּד, דְּאִיהוּ
 שְׁלָמָא דְּאַרְעָא, שְׁלָמָא דְּבֵיתָא, שְׁלָמָא דְּעַלְמָא.
 וַיִּסְרְתִי אֶתְכֶם אִף אֲנִי שְׁבַע. מָאִי ז'. דָּא צְדָק. הָא וְדָאי
 בְּרִית, וּבְגִין כִּף דְּבְרֵי הַבְּרִית נִינְהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתִיב. (ויקרא כ"ו) וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ
 אוּיְבֵיהֶם וְגו'. וְאִף גַּם זֹאת, וְאִף, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר,
 אִף אֲנִי. גַּם, לְרַבּוֹת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶקְרִי זֹאת, דְּלֹא
 שְׁבַקְת לֹון לְעַלְמִין. בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אוּיְבֵיהֶם, בְּהִיּוֹתָם

כֹּלָא כַחֲדָא. לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים בְּגִין דְּלֹא אֶתְחַבֵּר
 בְּהוּ. לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם, דְּאִי לֹא אֶפְרוֹק לְהוּ, הָא בְּרִיתִי
 פְּלִיג, וּבְגִין כֶּךָ לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה חֲדָתָא, דְּאָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים לְכַלְתָּם, לֹא
 הַפִּיתִים וְלֹא הֶרְגַתִּים לְכַלּוֹתָם מִבְּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא לֹא
 מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים, מֵאֵן דְּסָאנִי לְאַחֲרָא מָאִיס הוּא
 לְקַבְּלֵיהּ, וְגַעֲלָא הוּא בְּגִיעוּלָא קַמֵּיהּ. אֲבָל הֵכָא, לֹא
 מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּחַבִּיבוּתָא
 דְּנַפְשָׁאֵי בִינֵייהוּ. וּבְגִינָה פְּלֵהוּ חַבִּיבִין גַּבְּאֵי, הֵדָא הוּא
 דְּכַתִּיב לְכַלְתָּם. לְכַלְתָּם כְּתִיב, חֶסֶד וִי"ו, בְּגִינָה לֹא
 מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים, בְּגִין דְּאִיהִי רַחֲמִיתָא דְּנַפְשָׁאֵי,
 רַחֲמִיּוּתָא דִּילֵי גַבְּהָא.

לְבַר נֶשׁ דְּרַחֲמִים אִתָּתָא, וְהוּוֹת דִּיִּירָא בְּשׁוּקָא דְּבוּרְסִקִי,
 אִי לֹא הוּוֹת הִיא תַּמּוֹן, לֹא עֵיִיל בַּהּ לְעֵלְמִין. פִּיּוֹן
 דְּהִיא תַּמּוֹן, דְּמִי בְּעֵינױ כְּשׁוּקָא דְּרוּכְלֵי, דְּכָל רִיחִין
 דְּעֵלְמִין טָבִין אֶשְׁתַּכְּחוּ תַּמּוֹן.

אוּף הֵכָא, וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאַרְץ אוֹיְבֵיהֶם, דְּאִיהוּ
 שׁוּקָא דְּבוּרְסִקִי, לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים.
 וְאִמְאִי. לְכַלְתָּם. בְּגִין פְּלָתָם, דְּאֲנָא רַחֲמִימָא לָהּ, דְּאִיהִי
 רַחֲמִיתָא דְּנַפְשָׁאֵי, דְּשִׂרְיָא תַּמּוֹן, וְדְמִי עָלִי כְּכָל רִיחִין

טָבָאן דְּעֵלְמָא, בְּגִין הֵהִיא כְּלָה דְּבַגְוויִיהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֱלוֹ לָא אֲתִינָא הֲכָא, אֶלָּא לְמִשְׁמַע מְלָה דָּא דִּי. פִּתְחָ וְאָמַר, (מלאכי א) בֵּן יִכְבֵּד אָב וְעֶבֶד אֲדָנָיו. בֵּן יִכְבֵּד אָב, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שמות כ) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֵת אִמְךָ, וְאוֹקְמוּהָ, בְּמִיכְלָא וּמִשְׁתַּיָּיא וּבְכֻלָּא. הָאִי בְּחַיִּינֵי דְּאֵת־חַיִּיב בֵּיהּ. בְּתַר דְּמִית, אִי תִימָא הָא פְּטוּר מִנִּיהּ הוּא, לָאוּ הָכִי. דְּאֵף עַל גַּב דְּמִית, אֲתַחֲיִיב בִּיקְרִיָּה יִתִּיר, דְּכֹתִיב כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ. דְּאִי הֵהוּא בְּרָא אֲזִיל בְּאַרְחַ תְּקֻלָּא, וְדֵאִי מְבֻזָּה לְאַבוּי הוּא, וְדֵאִי עֶבֶד לִיהּ קֻלָּנָא. וְאִי הֵהוּא בְּרָא אֲזִיל בְּאַרְחַ מִיִּשְׁר, וְתִקִּין עוֹבְדוּי, וְדֵאִי דָּא אוֹקִיר לְאַבוּי, אוֹקִיר לִיהּ בְּהֵאִי עֵלְמָא גַּבִּי בְּנֵי נְשָׂא, אוֹקִיר לִיהּ בְּהֵהוּא עֵלְמָא, גַּבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עָלֶיהָ, וְאוֹתִיב לִיהּ בְּכוּרְסֵיָּיא דִּיקְרִיָּה. וְדֵאִי בֵּן יִכְבֵּד אָב.

כְּגוֹן רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאִיהוּ אוֹקִיר לִיהּ לְאַבוּי בְּהֵאִי עֵלְמָא, וּבְהֵהוּא עֵלְמָא הִשְׁתָּא אֲסַגִּי שְׁבַחָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּתַרִּין עֵלְמִין, בְּהֵאִי עֵלְמָא, וּבְהֵהוּא עֵלְמָא יִתִּיר מְחִיָּי. דְּזָכָה לְבָנִין קְדִישִׁין, וּלְגֻזְעִין קְדִישִׁין. זָכָאִין אִינּוֹן צְדִיקֵיָּיא, דְּזָכָאִין לְבָנִין קְדִישִׁין, לְגֻזְעִין קְדִישִׁין. עָלֵיָּהוּ אֲתַקְרִי, (ישעיה סא) כָּל רְאִיָּהֶם יִפְּרוּם כִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ יִי אָמֵן.

בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.